

ROTTERDAMSCHÉ COURANT.

DONDERDAG 30 APRIL.

KENNISGEVING.

BURGOEMESTER en WETHOUDERS van ROTTERDAM.
Gezien het rapport betreffende den Brand die in den voormiddag van den 28 dezer maand heeft plaats gehad in het Pand in de Goudsche-
wagenaars, wijk 10, n. 665.

Gelet op artt. 106 en 107 van het Brandreglement,
Doen te weten dat aan de Geëffectueerden der Spuiten van de na te
noemen wijken premien zijn toegekend, als:

De eerste premie, ad vijf en zeventig Gulden, aan de Geëffectueerden
der Spuit van de 10de wijk, waarvan zijn: Brandmeesters, de Heeren
J. A. Houwers, P. A. Boer en P. van Bogaert; Brandspuitmeesters,
de Heeren S. Kuy, M. C. C. Gilling en J. J. Gultjars.

De tweede premie, ad vijftig Gulden, aan de Geëffectueerden der
Spuit van de 7de wijk, waarvan zijn: Brandmeesters, de Heeren
J. H. Frenkel, H. T. Hendriksen en Jacob Coort; Brandspuitmeesters,
de Heeren P. A. Wieldenburg, D. Buijs en L. J. Gultjars.

De derde premie, ad vijf en twintig Gulden, aan de Geëffectueerden
der Spuit van de 8de wijk, waarvan zijn: Brandmeesters, de Heeren
J. M. Lucardie, D. Dirksen en J. A. Meynkens; Brandspuitmeesters,
de Heeren A. Schipper, W. A. Proff en H. van Breen.

Werdende hiervan bij deze zwaarte melding gemaakt.
Rotterdam op April 1857.

Burgemeester en Wethouders voornoemd.
De Secretaris, De Burgemeester,
STORM VAN 'S GRAVESANDE. J. E. HOFFMAN.

Buitenland.

LONDEN den 28 april.

De Koningin-weduwe Maria Amalia is door den
Koning der Belgen uitgenoodigd tot bijwoning der echt-
vereeniging zijner dochter, prinses Charlotte, met den
aartshertog Ferdinand Maximiliaan van Oostenrijk. Den-
kelijk zal zich de geheele familie van Orleans tegen de
maand juni in Engeland vereenigen. De Hertog en de
Hertogin van Anjou worden uit Sicilië, de Hertog en
de Hertogin van Montpensier uit Spanje, de Hertogin
van Saksen-Coburg uit Duitschland te gemoet gezien,
en wat men ook van verdeeldheid tusschen de Hertogin-
Weduwe van Orleans en de overige leden van genoemd
Geslacht gezegd moge hebben, zij zal insgelijks niet ont-
breken, waar het de viering eener huiselijke familie-
gebeurtenis geldt. Sommigen denken zelfs dat haar
verblijf in Engeland een geruimen tijd duren zal, tot
stilzwijgende wederlegging van het gerucht dat zij zich
met een der officieren van haar Huis in den echt wil
begeven.

— De heer J. Macgregor, laatstelijk Parlements-lid voor
Glasgow, vroeger lid der Wetgevende Vergadering op
Prince Edwardseiland, daarna tot verschillende zendingen
over handelsaangelegenheden in Duitschland, Oostenrijk,
Frankrijk en Napels aangewend, en van december 1839
tot augustus 1847 adjunct-secretaris bij het bureau van
koophandel, is laatstleden vrijdag in 60jarigen ouderdom
te Boulogne overleden. Hij is ook als schrijver van
verschillende werken over de geschiedenis, de aardrijks-
kunde en den handel van Noord Amerika bekend, en
was in hooge mate in het zoo berucht faillissement der
Royal British Bank betrokken.

— Terwijl het getal der landverhuizers uit het Ver-
eenigd Koninkrijk ten vorigen jare slechts 176,554 bedroeg,
heeft het gedurende de drie eerste maanden des tegen-
woordigen jaars reeds meer dan 32,000 bedragen, hetwelk
doet voorzien dat de landverhuizing naar de Vereenigde
Staten, de Engelsche volkplantingen in Amerika en
naar Australië en Nieuw Zeeland dit jaar zeer sterk
wezen zal.

— Mevrouw Franklin wil eene uiterste poging tot
opsporing der laatste overblijfselen van de schepen
Brady en *Terror* beproeven, door het uitruiten van
eene expeditie naar zekere streken der Poolzee, tot
welke de vroegere onderzoekingen zich niet hebben
uitgestrekt. De *Times* spoort de Natie aan om deze
laatste poging der weduwe des beroemden zeereizigers
mer geldelijke bijdragen te ondersteunen.

— De stoomboot *Asia* heeft berichten uit New York
tot 15 dezer te Liverpool overgebracht. Het verdrag,
op de afschaffing van den Sondtol betrekkelijk, is
door den generaal Cass en den Deenschen Gezant te
Washington onderteekend. De Vereenigde Staten ver-
binden zich daarbij tot betaling der som van 393,000
dollars. — De heer Reed, die tot Noord Amerikaansch
gezant in China benoemd is, zal in de helft van mei
Londen en Parijs bezoeken, en, naar gezegd wordt, in
beide die hoofdsteden conferentien over de jegens China
te volgen staatkunde bijwonen. — Het gerucht wilde
dat de overste Lockrige eene overwinning op de Costa-
ricanen bevochten heeft. — De geestelijkheid te Vera
Cruz is in stellig verzet tegen de Staatsregeling gekomen.

— De *Times* heeft berichten uit Hong Kong van 15
maart ontvangen. Sir M. Seymour was twee dagen
vroeger aldaar aangekomen. Op de rivier was niets
belangrijks voorgevallen. De Chinezen hadden, zonder
gevolg, eenige bommen naar het fort Tee-torum gewor-
pen, welk fort wederkeerig op de Chinesche vaartuigen
gevuurd heeft, zonder dat men weet of die getroffen
zijn. Wegens het moorddadig tooneel aan boord van de
Queen, welk schip den 13 februarij van Hong Kong
naar Macao vertrokken was, deelt de correspondent van
de *Times* de volgende bijzonderheden mede: Behalve
den gezagvoerder, den ingenieur en twee matrozen,
waren twee Europeanen, eenige Portugesche en Chine-
sche vrouwen en ongeveer dertig Chinezen aan boord.

Gedurende de reis, en terwijl de kapitein aan tafel zat,
vielen de Chinezen, die zich van een klein met wapenen
hadden meester gemaakt, de kajuit met geweren aan.
Een der passagiers bood, met een revolver, een wan-
hopigen wedersland en doodde verscheiden Chinezen.
De gezagvoerder, de ingenieur en de andere Europeesche
passagiers sprongen in zee en men heeft sedert niets
meer van hen vernomen. Daarna bragten de Chinezen
het schip op de rivier en ontvingen de overige personen,
die zich nog aan boord bevonden, en welke later ten
Macao aangekomen zijn. Men gelooft dat het vaartuig
vervolgens in brand gestoken is. De *Queen* voor onder
Portugesche vlag. De aanvallers waren soldaten van
den mandarijn. Door den Gouverneur van Macao zijn
vertoogen aan *Teh* over deze vijandelijke daad tegen een
schip dat de Engelsche vlag niet voerde ingediend,
maar men zeide dat *Teh* geantwoord had zich met die
zaak niet te kunnen bemoeien. — De Fransche minister,
de heer de *Bourbon*, waas Hong Kong aangekomen. —
In den nacht van 6 maart is de bakkerij welke den be-
ruchten *Allan* heeft toebehoord, en eene overeenkomst
tot levering van brood aan het leger en de oorlogschepen
gesloten had, in brand gestoken. Het officieel blad van
Peking van 11 februarij bevestigde het stilzwijgen over
het te Canton gebeurde nog.

BRUSSEL den 28 april.

Ofschoon lord *Grey* niet bij de officiële voorstelling
der leden van het Corps Diplomatiek aan den grootvorst
Konstantijn zal tegenwoordig zijn, keert hij nogtans
naar men verwacht, spoedig genoeg uit Londen herwaarts
terug om verschillende zaken deel te nemen, welke
ter eere van dien Prins worden gegeven.

Het onstuimig weder is de oorzaak geweest dat de
grootvorst *Konstantijn* over land van Toulon naar Marseille
gereisd is, want het plan was aanvankelijk dat hij zich aan
boord van de *Eclair*, door de stoomschepen *Bretagne*,
Algésiras en *Audacieuse* vergezeld, derwaarts zou begeven.

Dagelijks ziet men een groot aantal Russen in deze
hoofdstad aankomen, onder welke de generaal *Liprandt*
genoemd wordt. De generaal *Luders*, die zich reeds
sedert eenigen tijd in Frankrijk ophoudt, zal zich denkelijk
voor een geruimen tijd te Versailles nederzetten.

Eene divisie der Russische vloot wordt den 15 mei
te Cherburg verwacht.

— Aan de kweekelingen der Polytechnische school,
die, ten gevolge der verregaande ongeregeldeheden welke
aldaar gepleegd zijn, ontslagen waren, is verlof verleend
om derwaarts terug te keeren, nadat zes honderd, die hier
meest in de zaak waren betrokken, begnadigd en met
eene zeer ernstige bestraffing vrijgekomen zijn.

— Op den zuidoostpoortweg heeft een ongeluk plaats
gehad, waarbij zestien personen gekwetst zijn.

— De gouverneur-generaal van Algerië, maarschalk
Randon, is den 22 dezer, aan boord van het stoomfregat
Caduc, van Marseille te Algiers gearriveerd.

— Terwijl brieven uit New York zeggen dat *Carpenier*,
een der voornaamste beschuldigen van het uitgestrekt
bedrog ten nadeele der noorderspoortwegmaatschappij,
en die, zoo als bekend is, zich met de vlugt naar
Noord Amerika heeft pogt te redden, zijne gevangenis
te New York onder zeer raadselachtige omstandigheden
verlaten heeft, wordt hier verzekerd dat de advocaat
van dien bedrager hem zou hebben aangeraden zich in
Frankrijk vrijwillig als gevangene aan te geven, in de
hoop dat zulks, bij zijne veroordeeling, als eene ver-
zachtende omstandigheid zal worden aangemerkt.

KEULEN den 28 april.

Uit Wiesbaden schrijft men dat de grootvorst *Konstantijn*
van Rusland het hôtel du Panorama te Bad Ems heeft
afgehuurd en den 10 juni aldaar denkt aan te komen.

— Voor de plechtige en luisterrijke ontvangst des
Keizers en der Keizerin van Oostenrijk in Hongarië
worden voortdurend voorbereidingen op groote schaal
gemaakt. Bij hunne doorreis zullen zij door ruim 20,000
ruiters in de nationale dragt begeleid worden. Te Pesth-
Ofen vooral heerscht eene ongekende drukte van be-
stelling der kleedingstukken en sieraden, welke bij ver-
schillende feestelijke gelegenheden moeten dienen.

— De telegraaf meldt den 26 dezer uit Petersburg
dat de vorst bleef aanhouden en Kroonstad ontoegankelijk
is. Het vertrek der eerste stoomboot van Lubeck naar
Petersburg, dat op 28 april bepaald was, is dien ten
gevolge uitgesteld.

(Per Telegraaf.)

LONDEN den 29 april.

Volgens gisteren in eene bijeenkomst der directeuren
genomen besluit, heeft de Bank van Engeland hare
voorschotten op openbare fondsen tot zeven dagen
beperkt.

BERLIJN den 28 april.

Het Heerenhuis heeft heden, in de door de commissie
uit zijn midden voorgelagen bewoordingen, het wet-
ontwerp tot verbod van het doen van betalingen in
buitenlandsche bankbiljetten goedgekeurd, alleen met
deze wijziging, dat de wet niet vóór den 1 januarij in
werking zal komen.

Binnenland.

GRAVENHAGE den 30 april.

Z. D. H. de hertog *Edward* van Saksen-Weimar
vertrekt heden uit de residentie naar Londen.

— In de residentie is aangekomen de ridder *Brunet*,
consul-generaal van Rusland in de Nederlanden.

— In de vergadering van den Gemeenteraad alhier van
gisteren zijn wederom verschillende verzoeken voor de vacante
betrekking van secretaris dezer gemeente ingekomen,
als van de heeren *Mr. B. B. Raich*, *Mr. H. Kistner*, *Mr. J. B. Noordendorp* en *Jonk. Mr. F. A. L. ridder van Rappard*, welke verzoeken in handen van Burgemeester
en Wethouders werden gesteld; — is ingekomen een
voorstel van Burgemeester en Wethouders tot aankoop
van een gebouw naast het burgergesthuis, met het oog
op eene mogelijke uitbreiding van dat geesthuis; — zijn
ingekomen eenige verzoeken voor de door het eervol
ontslag van den heer *J. B. Loois* opgevacanteerde be-
trekking van stads pikeur; werd besloten die verzoeken
in handen te stellen van Burgemeester en Wethouders,
en de benoeming te doen plaats hebben in de eerste
zitting, over acht dagen; — werd voor dit jaar weder
eene commissie benoemd, tot regeling der festiviteiten,
ter gelegenheid van den verjaardag van *Mr. de Koningin*,
bestaande uit de heeren *Govers, Dejnoor, Camp, Smitsma* en
Steenbrink van Oosterland; — is aangenomen het
voorstel van Burgemeester en Wethouders, houdende
tarief van uitgifte van gronden in het Willemspark, —
en is magtiging verleend aan Burgemeester en Wethouders,
om verder als geïntimeerde te procederen tegen *C. A. Waarmaan*.

— Heden morgen heeft de finale toewijzing plaats
gehad van het uitgestrekt landgoed *Forsthuizen*, met
derzelver buitenplaats, boerenwoning, landerijen enz.,
gelegen in de gemeente Wassenaar, hergeen gezamenlijk
is afgemeind door den heer *P. Mouton* alhier, voor de
som van f 72,000.

— De avond van den 27 dezer belooft veel en heeft
meer gegeven. Aan het einde van een feestavonds, dat
boven anderen rijk was aan waar kunstgenot; mogen
wij dat afscheid zonder overdrijving een van de schoonste
bloemen heeten in den winterruiker, dien de kunst, met
hare rijke verscheidenheid, aan 's Gravenhage's inwoners
geboden heeft. De opvoering van een meesterstuk, wat
diep gevoel en hoog en ernst betreft, vereenigd met
frischheid van beschouwing en genialiteit van behandeling,
als eene lieflijke lotusbloem, drijvende op de vaak al te
troebele wateren van den stroom van Frankrijks letter-
kunde; wij bedoelen de *Gabrielle* van *Emile Augier*,
ziedaar de krachtige magneet, die zoo velen in *Diligentia*
had bijeengetrokken. Maar er was meer dan dit; de
acteurs, die zouden optreden, zouden toonen doen
hooren, vroeger toegejuicht als zij eene talrijke schare
tot verrukking opvoerden of tot tranen toe bewogen,
en wier naklank voortleefde nu zij niet meer het heden
vulden. De heeren *Peters, Monds* en van *Ollefen*,
mevr. van *Ollefen*, de *Sijma* en mej. *Sonne Sabbe* zoud-
den als priesters en priesteressen van de kunst een
nieuw reukwerk aan den smaak ontstoken en een verschen
krans van hulde vragen. En nu, de blijde verwachting,
gekoestend door de talrijke opgekomen en uitgelezen
schare, waaronder men met blijdschap en eerbied den
burgemeester onzer residentie en verscheiden wethouders
zag plaats nemen, te midden van een groot getal onzer
gevierde letterkundigen, die verwachting werd niet
teleurgesteld, overtroffen integendeel door de uitkomst.

Waar het onmidd. niet kan zijn, hetzij in eene beoor-
deeling van de menselijke vertaling, hetzij in het
nagaan van de eigenaardige verdiensten der opvoering
te treden, leggen wij alleen onzen innigen dank neder
voor die allen, die tot het schoon geheel krachtig hebben
medegewerkt. Een *Genus aus der Form* aan den jongen
dichter, die, zijner roeping zich bewust, door iedere
overwinning wordt aangespoord om zijn genie dienstbaar
te maken aan de veredeling van het hart en de verfining
van den smaak zijner landgenooten, in wier midden het
„thuis,” het „sweet home” minder gekend wordt door
het waarachtig en blijvend genot, dan door zijne donkere
en treurige zijde van stormen der verleiding en vlagen
van wilde smart, die in wanhoop overgaat. Een woord
van dank aan den man, die op Hollands bodem die plant
heeft overgebracht, den onvermoeiden *Sam. van den Bergh*,
die vroeger reeds het huiselijk genot in zegezangen zoo
roerend schoon wist weer te geven. Een danktoon ook
voor den heer *Mr. Jac. van Gigh*, die de leden van
Gefening kwact kennis voor enkele weken met treffende
waarheid in bezielde woorden wist te boeien door de
voordragt zijner rede over *Gabrielle* en de hoorders
voortuit bekend maakte met al het schoon, dat zij ont-
moeten zouden. Een krans, die het talent verdient,
voor dat geliefd vijfal, die in edelen wedijver gedongen
hebben naar hun dubbel levensdoel: de veredeling der
kunst en de vreugde der toehoorders; beiden hebben zij
op den feestavond bereikt, en de dankbare juichtoon
van een medegeslept publiek, dat in staat was het
schoon te beoordeelen, moge hen nog nazweven als zij
de residentie hebben verlaten, waar in menig hart eene
stem spreekt over een gemis, dat niet werd vergoed.
Het einde heeft het moeilijk werk gekroond van

bestuurder van het genootschap, en dankbaar voor hunne ijverige pogingen om langs iederen weg den leden een deel van de moeite te doen, hielden die leden het feest, dat zij gisteren mochten vieren, in vreugdevol herdenken, als een avond van waar genoeg, dat voor de toekomst vruchten draagt.

— De voorstelling in den Koninklijken Franschen schouwburg alhier zal donderdag den 30 dezer bestaan uit de opera comique *la Fanchonnette*.

ROTTERDAM den 29 april.

Bij Koninkl. besluiten zijn benoemd: tot burgemeester van de gemeente Maasbree, *J. F. Gommans*; tot notaris te Culenburg, *J. D. de Man Lapidot*, candidaat-notaris en wethouder te IJsselstein; tot ontvanger der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnzen: te Eibergen c. a. *H. G. Hendriks*, thans ontvanger derzelfde middelen te Milligen, en te Milligen *J. J. van Raab van Canstein*, surnummerair bij de administratie van 's Rijks belastingen in Gelderland, — en is aan *W. de Vrome*, benoemd ontvanger der in- en uitgaande regten te Babberik, op zijn verzoek, eervol ontslag uit 's Rijks dienst verleend, behoudens aanspraak op pensioen, en is voorts benoemd tot ontvanger der in- en uitgaande regten te Babberik, *A. G. W. Ramaer*, vroeger ontvanger te Oldenzaal.

Bij Zr. Ma. besluit zijn de navolgende officieren op pensioen gesteld: *M. H. Bouknots*, kaplt. plaatsel. adj. der 1ste kl. te Wierikkerschans, f 900; *P. van Roon*, idem te Utrecht, f 900; *M. H. Ter Linden*, idem te 's Gravenhage, f 900; *P. M. Gerdaer*, kaplt. bij het 7de reg. infant., f 1080; *J. H. Stieneker*, idem bij het 4de reg. infant., f 1080; *J. W. Sindicus*, idem bij het 1ste reg. infant., f 1080; *J. C. Schröder*, idem bij het 2de reg. infant., f 1080; *A. C. W. van Griesheim*, idem bij het 5de reg. infant., f 1050; *J. L. Souman*, idem bij het 3de reg. infant., f 900, en *H. Pfister*, idem bij het 5de reg. infant., f 900.

Z. M. heeft goedgevonden te benoemen: bij den plaatselijken staf, tot kaplt. en plaatselijken adj. der 1ste kl., de 1ste luit. *G. W. Bretz*, *A. van Wesel* en *W. C. E. Waiz*, plaatselijken adj. der 2de kl., respectievelijk te Amsterdam, Nijmegen en Maastricht; tot plaatselijken adj. der 2de kl. te Wierikkerschans, den 1sten luit. der infant. *W. Pordon*, thans op non-activiteit; tot 2den luit. en plaatselijken adj. der 2de kl.: te Hellevoetsluis, den serg.-majoor *J. van der Lugt*, van het 1ste reg. infant., en te Geestruidenberg den gepensioneerden serg.-titulair jonkh. *E. R. Krajenhoff*; bij het wapen der infant., bij den staf van het wapen, tot kaplt. van de 3de kl., den 1sten luit. *L. Wiskop*, van dien staf, werkzaam bij het Departement van Oorlog; bij het 1ste reg., tot kaplt. van de 3de kl., den 1sten luit. *A. F. Eymael*, van het koloniaal werfdepôt; bij het 2de reg., tot kaplt. van de 3de kl., den 1sten luit. *E. W. C. C. Storm de Grave*, van het reg. grenadiers en jagers; tot 1sten luit., den 2den luit. *C. L. Maarschalk*, van het corps; bij het 3de reg., tot kaplt. van de 3de kl., den 1sten luit.-adj. *P. R. de Huer*, van het corps; tot 1sten luit., de 2de luit. *H. P. J. Hemus* en *V. L. Schwartz*, insgelijks van het corps; bij het 4de reg., tot kaplt. van de 3de kl., den 1sten luit.-adj. *J. N. Schmidt*, van het corps; tot 1ste luit., de 2de luit. *G. J. Frölich Hubert* en *A. W. van Dionant*, mede van het corps; bij het 5de reg., tot kaplt. van de 3de kl., den 1sten luit. *J. C. J. Kempees*, van den staf van het wapen, werkzaam bij de Koninkl. Academie voor de zee- en landmagt, en den 1sten luit.-adj. *J. F. Beckman*, van het corps; bij het 7de reg., tot kaplt. van de 3de kl., den 1sten luit.-adj. *J. F. J. Dubois*, van het 6de reg. van het wapen; bij het 8ste reg., tot 1sten luit., de 2de luit. *J. H. van Haften* en *A. Grevers*, beiden van het corps, en bij het algemeen depôt van discipline, tot 1sten luit., den 2den luit. *M. B. Erdtschek*, van het corps.

Bij den Minister van Financien is, door tusschenkomst van een Roomsche-Katholiek pastoor, onder het postmerk Hoogwoud, een muntbiljet van f 50 ontvangen, tot voldoening van aan het Rijk te kort gedane gelden.

Staten-Generaal.

TWEDE KAMER. — Zitting van dinsdag 28 april.
(Vervolg.)

BERAADSLAGINGEN OVER HET REGLEMENT OP DE DRUKWERKEN IN NEDERL. INDIË.

De heer *Dullers* maakt eenige opmerkingen tot staving van zijn ongunstig oordeel over het reglement. Hij heeft met leedwezen hooren spreken van een politieke stormram, want zijns oordeels is hier geen sprake van politieke oogmerken, maar alleen van verzet en beklag, omdat men niet wil dat aan de drukpersvrijheid hier te Lande den bodem worde ingeslagen, en omdat men wilde dit zooveel mogelijk ook onze Nederlandsche landgenooten in Indië die vrijheid zouden blijven genieten. Hij tracht aan te toonen dat de klacht over het reglement gegrond was en geeft het verlangen te kennen te vernemen, of de nota van toelichting, welke met het reglement te Rotterdam werd uitgegeven, van den Minister afkomstig is, daar de Minister zich deswege nog niet heeft uitgelaten, terwijl hij, wat de verklaring van den Minister betreft dat de artt. 12—20 niet toepasselijk zijn op Nederlandsche drukwerken, moet opmerken dat in de nota van toelichting juist het tegendeel staat, weshalve hij het noodig acht dat dit bij de wet geregeld worde. Ten slotte noemt hij het reglement onduidelijk en niet opgesteld in den geest van art. 110 van het Regerings-reglement.

De heer *de Brauw* verdedigt als lid en rapporteur der commissie de conclusie van haar rapport. De conclusie heeft slechts aan twee leden aanleiding tot bedenking gegeven, namelijk aan de heeren *Nolthenius* en *Zyker*. De een vond die conclusie te sterk en de andere niet sterk genoeg. De spreker staat het eerst stil bij de rede van den heer *Nolthenius*; deze had ook bezwaren tegen het reglement, maar nam genoeg met de verklaring van den Minister nopens de milde uitvoering en toepassing van het reglement; hij meent dat dit evenwel geen bezwaar kan zijn tegen de aanneming der conclusie tot herziening van het reglement. De heer *Zyker* wilde de conclusie veranderd hebben in den zin van intrekking van het reglement en regeling van het onderwerp bij de wet; daartoe kon echter de conclusie van het rapport niet strekken, daar er in den boezem der commissie verschil bestond over de onderscheidene bezwaren; de meerderheid was tegen een zodanige conclusie, want dan moest er

buitendien iets anders voor in de plaats komen; de meerderheid meende dat het beter was een slechte dan in het geheel geene regeling; zij kon dus geene intrekking voorstellen, tenzij er eene dadelijke regeling naast stond. Ten slotte beroept hij zich op den heer *Godefroi*, die het systeem van de meerderheid der commissie krachtig heeft ondersteund.

De heer *Nolthenius* geeft eene nadere opheldering zijner rede van gisteren. Na de verklaring van den Minister nopens de niet toepasselijkheid van artt. 12—20 op Nederlandsche drukwerken, verviel zijn hoofdbezwaar.

De beraadslagingen worden hierop gesloten. — De heer *van der Linden* vraagt het woord. — De Voorzitter zegt dat de beraadslagingen reeds gesloten zijn. — De heer *van Hoëvell* stelt daarop als motie van orde voor de discussies te heropenen. — De heer *Groen van Prinsterer* zegt ook nog gaarne het woord te willen voeren. — Hierna ontstaat er eene woordenwisseling tusschen de heeren *van Rappard*, *Dirks*, *van Hoëvell*, *van Akerlaken*, *Hoynek van Papendrecht*, *Bieruma Oosting* en *Sloet tot Oldhuis* over het al of niet sluiten der discussie. — Met 48 tegen 13 stemmen wordt besloten de beraadslagingen te heropenen.

De heer *van der Linden* bestrijdt het reglement en de bewering des Ministers, dat de verordening licht en leven in de Indische Maatschappij zal opwekken; hij gaat de verschillende artikelen na, om aan te toonen, dat de bepalingen integendeel doodend zijn voor alle vrijheid van drukpers en voor den boekhandel, terwijl hij bovendien vrees dat alleen de Nederlandsche boekhandel daarbij zal lijden, terwijl de Regering het reglement niet zal uitvoeren tegenover Engeland of Amerika. De band tusschen Nederland en Indië zal verbroken worden en toch zal de Regering het lezen niet kunnen verbieden; integendeel, er zal nog veel meer gelezen worden; elk schip dat naar de Oost vertrekt zal boeken medenemen, en de Regering zal die ontwikkeling niet kunnen tegenwerken. Die koningin der aarde laat zich niet binden en de Regering zal er haar systeem van glazen huis niet mede kunnen redden.

De heer *Hoynek van Papendrecht* heeft de innige overtuiging dat het reglement in strijd is met de wet; noch de rede van den Minister, noch de warme rede van den heer *Godefroi* heeft hem van dit gevoelen kunnen terugbrengen. Zowel de uitvoering aan al. 1 als aan al. 2 van art. 110 gegeven, komt hem voor in strijd te zijn met den zin en geest van dat artikel. Bij gevolg heeft de voorgestelde conclusie der commissie hem niet bevredigd, en stelt hij als amendement voor, die conclusie te wijzigen.

Dit amendement zal worden gedrukt en rondgedeeld, wordende de voortzetting der beraadslagingen daarna bepaald op den volgende ochtend ten 11 ure.

Zijn ingekomen twee wetsontwerpen: 1°, tot goedkeuring eener ruiling tusschen den Staat en de gemeente Amersfoort, en 2°, nopens de nationale milittie. — Drukken, ronddeelen en verzending naar de afdelingen.

De zitting wordt daarop gescheiden.

TWEDE KAMER. — Zitting van woensdag 29 april.

De commissie, in wier handen was gesteld het voorstel van den heer *van Hoëvell* betreffende de intrekking van den sterken drank, brengt op woensdag van den heer *van Bosse* rapport uit. — Dit rapport zal worden gedrukt en rondgedeeld, zullende de dag der discussien over de conclusie van dit rapport nader worden bepaald.

De heer *Bots* brengt, namens de commissie voor de verzoekschriften, rapport uit op twee adressen nopens het Indisch drukpersreglement.

De beraadslagingen over dit reglement worden thans hervat.

De heer *Groen van Prinsterer* zal een amendement op de conclusie voorstellen dat evenwel zeer eenvoudig zal zijn: hij verlangt namelijk de zinsnede uit de conclusie, dat het reglement herziening behoeft, weg te laten. Hij zal vooraf eenige opmerkingen maken nopens zijn standpunt. Hij was steeds van oordeel dat er onderscheid moet bestaan tusschen de drukpers in Indië en de toelating van Nederlandsche drukwerken aldaar. In de tweede plaats wenst hij dat de censuur, de critiek dezer Kamer door geenerlei grenzen worde beperkt, dan alleen hierdoor dat er gezorgd worde dat zij zich door geen onbillijk en voorbarig oordeel late medeslepen, en dat het oordeel der Kamer in verband sta met ons constitutioneel Staatsregt. In de derde plaats moet hij zeggen dat hij geen onvoorwaardelijk voorstander van het reglement is, veel minder van de eerste nota van toelichting, de echtheid daarvan nu nog daargelaten. Hij merkt ook op dat hij geen onvoorwaardelijk vriend is der koloniale oppositie, maar hij voegt er bij dat zij veel nut heeft gedaan en dat zij niet kan worden geweerd. Hij gelooft dat men de Koningin der aarde het beste dient doot hare onwaardige dienaars te straffen, maar hij voegt er bij dat men de oppositie niet moet weren maar moet wederleggen.

Hij komt nu tot de conclusie der commissie; deze strekt tot herziening van het reglement. Maar wat beteekent dit? Enkel herziening of wel afkeuring van het reglement of censuur van den Minister in den zin van *censura morum*? Of beteekent het ook dat de Kamer zal verklaren dat het reglement is in strijd met den zin en geest van art. 110 van het Regerings-reglement, of nog meer, dat er is gehandeld in *fraudem legis*? Hij vraagt dus of het de strekking der conclusie is om de beschuldigingen te bekrachtigen door een vonnis van deze Kamer? Maar zal men hem vragen hoe hij zoo iets kan veronderstellen, vermits de conclusie door de geheele commissie is voorgesteld. Hij gaat hierop na hoe die conclusie is tot stand gekomen en beschouwt daarbij den inhoud der gewisselde stukken. Hij ziet in de conclusie een zeer sterken aanval op den Minister en meent dat de eensgezindheid der Commissie berust op eene dubbelzinnigheid van het woord *herziening*; hij acht de strekking der conclusie te gevaarlijker omdat het woord *herziening* voorkomt in het dispositief; de aanneming der conclusie zal zijn eene veroordeeling van den Minister. Het heeft hem verwonderd dat de heer *Godefroi*, na zijne warme verdediging van den Minister, toch heeft ingestemd met den wensch tot herziening in de conclusie nedergelegd. De aanneming der conclusie zal wezen een vonnis en dan vraagt hij, of het geoorloofd is door dergelijke conclusie aldus een vonnis te strijken over eene zaak van zooveel belang; want, als het waar is dat hier in *fraudem legis* is gehandeld,

dan zou de wet op de ministeriele verantwoordelijkheid te pas komen, terwijl men evenwel den Minister de waarborgen dezer wet ontnemt.

Men stelle zich deze vraag ter beantwoording voor: niet of het voorkomt dat het reglement in strijd is met art. 110, maar wel of dit is bewezen, of het ontwijfelbaar is uitgemaakt en of ontwijfelbaar bewezen is dat de Minister met boos opzet heeft gehandeld. Men vrage zich verder af: of uit de nota van toelichting is op te maken, dat de Minister een preventief systeem ter sluiks heeft willen invoeren. Maar nu komt de *cardo quaestionis*, namelijk het treffen van den verspreider, in verband met de daartegen ingebrachte bezwaren, zoo als: dat men daardoor de vrijheid van drukpers zou doodden, dat het eene onregtvaardigheid is enz. Dit alles is nu zeer juist, maar het is ook eenzijdig, want men hoore daartegen den heer *Godefroi*, die gevraagd heeft wat het gevolg zal zijn als de verspreider vrij blijft, en daarop tot antwoord gaf dat dit zou zijn den dood aan de verantwoordelijkheid. Nu zou men zeggen: *non liquet*, er is gelijkheid van bezwaar; maar naar zijn oordeel pleit ten voordeele van den Minister de algemeene strekking van deze Kamer, om de drukpers in Indië te belemmeren met het oog op den exceptionelen toestand van Indië. De spreker wijst ten bewijze daarvan op de discussien over het Indische drukpers-reglement; niemand kan door de aanneming van het amendement van den heer *Mackay* in 1854 gedacht hebben aan eene illusoire, maar wel aan eene wezenlijke verantwoordelijkheid. Dat groote bezwaar ligt in de vereeniging van onbelemmerde toelating en te gelijk handhaving der openbare orde en rust.

Hij is van oordeel dat de Minister het middel gevonden heeft om die beide zaken te vereenigen en doet daarbij uitkomen dat de Minister zeer juist gevraagd heeft in welken zin de herziening zal moeten plaats hebben. Wat nu het amendement van den heer *Hoynek van Papendrecht* betreft, dit is eene stellige afkeuring van de handelwijze des Ministers en verklaart uitdrukkelijk dat er behoefte is aan eene regeling van dit onderwerp bij de wet. Hij zal niet spreken over den zin van het woord *behoefte* in art. 59 der Grondwet; hij vraagt alleen of het nu niet zou kunnen gebeuren dat men vroeg: of dan die Tweede Kamer sedert 1848 zoo veel legislatief vermogen ten aanzien van het Moederland betoond heeft, dat zij ook nu nog den last van wetten te maken ook voor de Kolonien moet op zich nemen. Hij vraagt of er niet nog vele wetten zijn waaraan Nederland behoefte heeft en of het niet beter zou zijn vooraf te zorgen dat de regterlijke organisatie en het lager onderwijs in gereedheid werden gebracht. Met het amendement van den heer *Hoynek* is hij in zoo ver ingenomen, dat het is duidelijk en opregt, doch de conclusie der commissie komt hem even erg voor als de aanneming van het amendement van den heer *Hoynek*. Hij zegt dat het onwedersprekelijk is dat de conclusie groot gewigt heeft: namelijk de herziening van een reglement, dat nauwelijks door een Koninklijk besluit is gearresteerd; de afkeuring van 's Ministers handeling wordt daarin zoo sterk mogelijk uitgesproken; in en buiten de Kamer zal men er die beteekenis aan geven; hij is het eens met den heer *Nolthenius*, die deze conclusie oordeelt een politieke conclusie te zijn, en niet een wetgevend oordeel; hij de rede van den heer *Dullers* van gisteren, die de politieke strekking der conclusie ontkende.

Worde de conclusie aangenomen, dan zal de oppositie een grooten triomf hebben behaald. Hij zou haar willen zeggen: „gij zijt door de irenische rigting van het Kabinet in uwe polemische rigting onweersstaanbaar gemaakt; maak van uwe overmagt gebruik, maar niet tegen het belang van het Moederland en de Kolonien; maak er met billijkheid gebruik van.” Hij vraagt of de Kamer het regt heeft zoodanig vonnis over den Minister te vellen en of dit een wenschelijk antecedent zou daastellen. Hij vraagt ook, indien er door den Minister eene politieke feil is begaan, of het dan in ons belang is om die in het volle licht te stellen en of het niet veeleer goed ware om die feil te bedekken. We hebben hier te doen, zegt hij, met een koloniaal belang, met de Oost-Indië, waar het zoo zeer aankomt op de handhaving van den eerbied voor bestaande magten. Hij moet toch hierbij een triviaal spreekwoord van toepassing maken, namelijk: die zijn neus schendt, schendt zijn aangezicht. Hij is ten slotte van oordeel dat eene herziening van het reglement een nadeeligen indruk zal maken voor de handhaving van ons gezag in Indië.

De heer *van Hoëvell* vangt aan met eene vergelijking van het reglement met een plakkaat van *Alva* tegen de drukpers. Hij toetst daarna het reglement aan de voorschriften der wet en maakt daaruit de gevolgtrekking, dat in het reglement veel meer voorkomt dan vereischt wordt, maar niet genoeg gewaakt is tegen het wezenlijk kwaad, dat kan geboren worden door de verspreiding van Chinese drukwerken. Hij gaat vervolgens na wat de geest en de strekking is van al. 2 van art. 110; zijns oordeels dat Nederlandsch Indië moet openstaan voor de producten van den geest in het Moederland, terwijl van de zijde van het Ministerie eene poging is gedaan, om den geest der 2de alinea te ondermijnen en te verzwakken. Zijne slotsom is, dat hij voor het tweede gedeelte van het voorstel van den heer *Hoynek* zal stemmen, terwijl hij zich niet kan vereenigen met de voorstellen van den heer *Groen* en van de commissie. (Het vervolg in een volgend N.º)

[In het overige der zitting hebben nog verschillende leden het woord gevoerd, waarna de voortzetting der discussie op morgen ochtend is bepaald.]

Ds. *L. Schouten*, predikant te Koudekerke, heeft voor het beroep naar Oud-Beijerland bedankt.

— Gisteren is aan de Leydsche Hoogeschool bevorderd tot meester in de bespiegelande wijsbegeerte en doctor in de letteren de heer *N. J. van IJsselstein*, na openbare verdediging van zijn akademisch proefschrift, handelende: „Over de Fransche Protestanten en de Nederlandsche Republiek, in den jare 1625;” en tot doctor in de beide regten, na openbare verdediging van zijn akademisch proefschrift: „Over den invloed van de kerkelijke wergeving der Middeleeuwen op den toestand van Nederland.”

— Aan Burgemeester en Wethouders en verder aan den Raad der gemeente Amsterdam is een adres ingediend, houdende bezwaren tegen de nieuwe verordening op het brandwezen. Dit adres is door ruim 400 ingezetenen, meerendeels boekdrukkersgezellen, geteekend.

Heden is van het Nieuwe Diep naar Hellevoetsluis vertrokken Zr. Ms. instructieboek ZEEHOND, onder bevel van den kapitein-luitenant ter zee M. C. van Vreeland, om de adelborsten der marine van de Akademie te Breda af te halen, die met dezen bodem een instructietocht zullen doen in de Noordzee en het Kanaal. — Zr. Ms. fregat DOGGERSBANK, den 5 dezer van Malta gezeild, wordt dagelijks aan het Nieuwe Diep binnen verwacht, alsook het fregat PRINS FREDERIK DER NEDERLANDEN, uit de Oostindiën terugkeerende.

Dezer dagen hebben te Hulsel, provincie Noordbrabant, eenige archeologische opdelvingen plaats gehad. De arbeider Rademakers, van die gemeente aangesteld om een hoek heide te cultiveren, vond bij die werkzaamheid, ruim een spateek diep, eenen menigte potten of urnen, omtrent 2 voeten lang, van graauwachtige kleur, opgevuld met asch en kleine half verbrande doodsbeenderen. Dit stuk gronds, thans genaamd de Kermisberg, was vermoedelijk een begraafplaats van de vroegere bewoners der streken, waarschijnlijk der Romeinsche of liever Germaansche volkstammen. Thans is, uit hoofde der brooze substantie der potten, geen spoor der opgravingen meer zichtbaar.

Li. zaterdag is het met rijkzinkstukken en steenstoringen bezetten en verdedigen der onderzeesche oevers van den calamiteus Wilhelminapolder, bezuiden den oever en dijkval van 9 op 10 februari 1856, met inbegrip van leverantie der benodigde materialen, aangenomen door D. Bolter te Scherpenisse, voor f 18,900.

Uit Pouderoijen wordt gemeld dat de herbesteding van het maken eener ringkade om den polder het Munikenland li. zaterdag herbesteed en de geheele massa aangenomen is voor f 39,000.

Den 15 dezer is bij de algemeene begraafplaats te Dieren onder een dennenboom gevonden het lijke van een pasgeboren kind van het vrouwelijk geslacht, dat omstreeks 10 april moet geboren zijn, na de geboorte geleefd heeft en waarop, behalve eene zware verwonding aan het hoofd, is waargenomen eene ontwrichting van den halswervel, te weeg gebragt door omdraaijing van den hals, welke ontwrichting als oorzaak van den dood moet worden beschouwd. Tot nu toe is het niet mogen gelukken eenig spoor van dader of daderes van de in deze gepleegde misdad te ontdekken, en daar het zeer ligt mogelijk is, dat dit lijke uit eene eenigzins verwijderde streek naar de plaats, waar het gevonden is, gebragt, of door een aldaar voorbijtrekkenden vreemdeling is achtergelaten, zijn alle ambtenaren van justitie en politie door den officier van justitie te Arnhem uitgenoodigd om onderzoek te doen naar omstandigheden, die in deze ten leidraad tot verdere nasporing zouden kunnen strekken en bij de minste ontdekking hem daarvan kennis te geven.

Li. zaterdag ontstond brand in de gemeente Zuidlaren, provincie Drenthe, in de woning, bewoond en toebehoorende aan zekeren H. Folkers. Bijna al het huisraad, benevens vijf runderen van een bij hem inwonenden koopman in vee, J. Martens genaamd, zijn eene prool der vlammen geworden.

Op de eergisteren te Groningen gehouden paardenmarkt was de aanvoer klein, de verkoop tamelijk willig. De prijzen der vette paarden van f 350 tot f 450, die der werkpaarden van f 150 tot f 275. Er waren kooplieden uit Overijssel, Oost-Friesland, Drenthe, Noordholland en Zuidholland.

De waterhoogte te Arnhem was den 28 dezer 1.80 el. De Rijnhoogte te Keulen was den 28 dezer 9 voet 3 duim Keulsch peil (8 voet 11 duim Rijnlandsch).

Zr. Ms. transportschip MERWEDE, komm. Sloos, is den 1 maart van Hellevoetsluis te Batavia aangekomen; op dit schip was volgens berigt van Batavia de érat major reeds bepaald voor de terugreis, waarop het de Simonsbaai zou aandoen, om aldaar in te nemen wat van het afgekeurde transportschip PRINS WILLEM FREDERIK HENDRIK nog mede te nemen overbleef.

Van Batavia wordt den 11 maart geschreven, dat het clipperschip Kosmopoliet, gezagvoerder J. Bouten, den 6den dier maand van Rotterdam aldaar gearriveerd was, aanbrengende een detachement van 175 officieren en manschappen, de laatste behoord hebbende tot het Engelsch vreemden-legioen. De troepen hebben zich gedurende de reis uitmuntend gedragen.

Door Zijne Exc. den Gouverneur-Generaal van Ned. Indië zijn de volgende beschikkingen genomen:

Militair Departement.
Benoemd, tot inspecteur der hospitalen op de buitenbezittingen (Sumatra's westk. uitgezonderd) en voor de geneesk. belangen in het algemeen, de dirigende offic. van gez. der zed. kl. W. Hester; tot onder-construct. bij den artillerie constructiewinkel te Soerabaja, de zed. luit. der art. L. P. Hoel; tot milit. concierge bij het paleis te Weltevreden, de sergeant-majoor van het garniz.-bat. in de 1ste milit. skl. J. Wijnkes, met bepaling dat hij bij zijn korps zal worden gevoerd voor memorie, en tot leden bij de directie van het weduwen- en weezenfonds der officieren van de landmacht in Ned. Indië, de luit.-kol. der genie G. W. Fredess en de majoor van het regim. Oostind. kavallerie J. Wolf, in plaats van den luit.-kol. der genie J. C. R. Stelmets en den eervol uit Zr. Ms. milit. dienst ontslagen majoor der art. J. C. Labaar, beiden eervol wegens vertrek van die betrekking ontslagen. Onder dankbetuiging voor hunne daarin bewezen diensten.
Belast met de waarneming der betrekking van commies-expediteur bij den generaal staf, de sergeant-majoor P. G. de Booy, met bepaling dat hij als zodanig voor memorie bij het leger zal gevoerd blijven.
Ontslagen, eervol, op hun verzoek, uit Zr. Ms. militaire dienst, de bezaaijster der zed. kl. J. F. Schippers, en de apotheker der zed. kl. E. Th. G. Kreghenberg, en eervol, uit de betrekking van militair concierge bij het paleis te Weltevreden, de sergeant-maj. voor memorie P. G. de Booy.
En tweearijg verlof naar Nederland verleend, wegens ziekte, aan den aden luit. der inf. J. L. van der Hart.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM den 29 April.
OVERLEDEN: J. L. van Diefen, man van C. J. van Stockum, 64 j. — J. Kouwenberg, j.d., 53 j. — J. Cohen, z., 7 m. — M. A. E. Verweijen, j.d., 17 j. — J. C. van der Werf, z., 4 m. — L. Kruyff, j.d., 42 j. — J. Dorem, man van M. H. Swenke, 61 j. — A. B. Melon, d., 11 d.
GEVALLEN: A. M. Bouwens, geb. Teepe, z. — M. P. Schaap, geb. van Dooren, d. — M. S. Bax, geb. Lemaire, z. — S. C. van der Heul, geb. van den Bos, z. — J. J. Stams, geb. Noordman, z. — N. van Gerven, geb. Voogt, z. — E. Kroon, geb. Eshuys, d. — G. Scheepers, geb. Eijmeijer, d. — T. Rotteveel, geb. Goddaert, z. — C. Iudermayer, geb. Schravensande, d. — M. Schravensande, geb. Ek, d. — E. Irens, geb. van Wijk, z. — D. F. L. Louwman, geb. Overbroek, z. — M. Nuyten, geb. Beukers, d.
GETROUWD: E. H. Ekker, j.m., 29 j., met C. M. van Vollenhoven, j.d., 30 j. — J. B. van Dijk, j.m., 29 j., met C. Nieuwenhout, j.d., 19 j. — C. Freling, j.m., 21 j., met M. E. A. Verdu, j.d., 28 j. — G. Moret, wedr., 45 j., met G. Goossens, j.d., 26 j. — P. G. Kievenaar, j.m., 24 j., met M. van Mijde, j.d., 23 j.

V. J. van Poeteren, wedr., 50 j., met J. Sonne, j.d., 38 j. — A. van der Dussen, j.m., 20 j., met J. E. van Buuren, j.d., 19 j. — M. F. Ramack, j.m., 31 j., met C. G. Koopmans, j.d., 28 j. — H. Hendriksen, weduwn., 34 j., met G. C. Spee, wed. van J. H. Bulte, 36 j. — J. M. van Gijzen, j.m., 19 j., met W. M. de Haan, j.d., 20 j. — J. Velthuisen, weduwn., 58 j., met J. C. Lut, wed. van G. de Jong, 50 j. — J. van der Veer, j.m., 47 j., met J. M. Kransen, j.d., 44 j. — A. C. L. Reichlin, j.m., 27 j., met J. M. van Minden, j.d., 26 j. — J. Buskens, j.m., 25 j., met T. M. van Utrecht, j.d., 30 j. — J. A. Vermaesen, j.m., 29 j., met J. Vermeulen, j.d., 29 j. — C. Buys, j.m., 33 j., met A. Palick, j.d., 26 j. — J. G. Harpers, j.m., 20 j., met E. Broer, j.d., 23 j. — A. M. Rademaker, j.m., 35 j., met J. A. C. Meeder, j.d., 30 j. — J. Heisser, wedr., 57 j., met W. Schenk, j.d., 39 j. — J. H. Heusdens, j.m., 23 j., met H. Hartman, j.d., 23 j. — J. Lutz, j.m., 29 j., met N. Verwoerd, j.d., 34 j.

OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPINGEN, IN HET NOTARISHUIS TE ROTTERDAM, Woensdag den 29 April:

- N.º 1. Een Huis en Erve, aan de oostzijde van de Eerste Lombardstraat, nabij de Meent, wijk 8, n.º 104. In trekgeld f 5600, daarboven f 150, opgehouden.
N.º 2. Een Gebouw met annexe Huizingen en een stuk Tuingrond, aan de oostzijde van de St. Crispijn- of Broederlaan, wijk 15, n.º 139 en 140. In trekgeld f 2850, verkocht.
N.º 3. Een stuk Tuingrond, als voren. In trekgeld f 1100, daarboven f 20, opgehouden.
N.º 4. Een stuk dito, als voren. In trekgeld f 1050, daarboven f 30, opgehouden.
N.º 1. De Kleederbleekerij, genaamd de Grooten Mzmoom, met Huizen, Vvaschhuis en Aanhoorigheden en Erven, aan den Schiedamschen Singel, wijk 15, n.º 616 en 617. In trekgeld f 11,050.
N.º 2. Een Pand en Erve, als voren, wijk 15, n.º 618. In trekgeld f 6750.
Gecombineerd met f 900 daarboven verkocht.
N.º 1. Een Koopmanshuis, Kantoort, Pakhuis, Insteekzolder en Erve, aan de zuidzijde van de Nieuwehaven, wijk 12, n.º 227. In trekgeld f 25,000, daarboven f 5000, verkocht.
N.º 2. Een Koetshuis en Stal, met Bovenwoning, Hooisolder en Erve, aan de noordzijde van den Haringvliet, wijk 12, n.º 80. In trekgeld f 4750, daarboven f 750, verkocht.
N.º 3. Een Pand en Erve, aan de noordzijde van den Haringvliet, wijk 12, n.º 81. In trekgeld f 18,200, daarboven f 1700, opgehouden.
Een Huis, Pakhuis, Kantoort en Erve, aan de Scheepmakershaven, op den hoek van de oostzijde der Biekhaven, wijk 1, n.º 506. In trekgeld f 9000.
N.º 1. Een Buitenverblijf, met Woning, Tuin en Erven, aan den Coalsingel, nabij de voormalige Binnenwegscheepoort, wijk 15, n.º 525. In trekgeld f 14,000.
N.º 2. Een perceel Open Tuingrond met Loods, groot 8 R. 60 E., als voren. In trekgeld f 3000.
N.º 3. Een Woonhuis en Erve, als voren, wijk 15, n.º 524. In trekgeld f 5650.

Beetjdingen. Nederland.

HELLEVOETSLUIS 29 april. Gearriveerd Sophie (st.) van Cardiff. — Vertrokken Whistling Wind, Harlin, naar New-York (per Brouwershaven); Admiraal Ver-Huyl (st.) n. Havre, en Earl of Auckland (st.) n. Londen; de wind N. en W. — N.
ZEILKLAAR te HELLEVOETSLUIS Thomas Rising, Bullard, n. Dublin; President Verkouteren, Marshall, n. Sunderland; Gezina Catharina, Everts, Siska, Douwes, en Argo, Brouwer, alle drie naar Petersburg.

BRIELLE 29 april. (N. ten W. — N. N. O.) Vertrokken Swanland (st.) naar Hull; Norfolk (st.) n. Goole; Rainbow (st.) n. Londen; Enchantress (st.) naar Hull; Maas (st.) naar Bristol, en London (st.) naar Harwich.

MAASSLUIS 29 april. Heden vertrokken Tidy, Holt, naar Newcastle; Exhibition, Stevenson, op avontuur, en Handelsmaatschappij, H. van Kossen, naar de Noordzee; de wind N. O.

BROUWERSHAVEN 29 april. (N. — N. N. O.) Vertrokken Geertruida Maria, C. Spiegelberg, naar Batavia.

AMSTERDAM 28 april. Het schip Vrije Handel, kapit. J. L. Stender, heeft de reis van Melbourne naar Batavia in 22 dagen afgelegd. — Aangaande het schip Eelina Jelina, kapit. Keun, van Bogense naar de Maas, op den oostwal van Ameland gestrand, wordt van daar gemeld dat het zwaar lek geworden en door onderlooping van het zand gebroken was; men had het met assistentie af- en op het drooge gebragt. De lading werd geborgen. — Den 22 april is door den Terschellinger loodsschipper T. Krul, het Vlie Z. O. 3 mijlen, gepraaid het schip Bowina Mensinga, kapitein de Jonge, van Bremen naar St. Sebastiaan; alles wel aan boord.

TEXEL 28 april. (N.) Gearriveerd Sophia Elisabeth, S. F. van der Hoef, v. Suriname (met schade aan tuigage); glisteren nog Aurora (st.) v. Londen. — Vertrokken Belan, Alvarez, n. Bilbao.

TEXEL 29 april. Vertrokken Theis, Bertrand, n. Konstantinopel, en Anna & Ellis, Jaski, naar Cardiff.

VLE 26 april. Gearriveerd Rosifina, de Jonge, van Osterrisoer; Anje, Brouwer, van Krageroe; Frau Sophie, Borchers, en Stoomvaart (st.), beiden v. Hamburg, en Georg V (st.) v. Harburg. — Vertrokken Jantina, Kwant, naar Newcastle.

VLISSEINGEN 27 april. Op de Schelde gearriveerd Antonio, Guglielmi, v. Buenos-Ayres. — Vertrokken Casaux Wastel, Rievers, naar Valparaiso; Herschell, Raschen, naar Rio-Janeiro, en Patriot, Hodgson, naar Quebec.

Buitenlandsche Havens. Aangekomen:

Te MANILLA 6 maart Wassenaar, Hofste, van Cardiff. — Te SINGAPORE 7 maart Klasha, Wels Browning, v. Hong Kong (is den 15 diten Akyab vertrokken), en Formosa, Krull, v. Londen; 13 Proteus, Kikkert, v. Hong Kong; 24 Luitenant-Admiraal Stellingwerff, Mispelblom Beijer, v. Cardiff; 17 Magdalena, Greefkes, van Batavia. — Te INDRAMAYOE 25 febr. Nyverheid, Kerkstra, van Tagal. — Te CHERIBON 14 febr. Johannes Marinus, Verburgh, v. Bat. — Te SAMARANG 3 febr. Mary & Hillegonda, Prater, 6 dito Adriana Petronella, Brocs, 11 Zuid-Beveland, Boers, 16 Randahauer, Zeel, 19 Nederland, Huidekoper, 27 Jissel, Visser, en 1 maart Christiaan Huygens, Muller, alle zeven van Bat. — Te SOERABAJA 10 febr. Vlaardingen, van Dusseldorp, v. Bat.; 20 dito Tylton, Olie, van Samarang; 25 Delft, van Grooten, v. Bat.; 27 Vriendentrouw, Grevelink, v. Samarang; 2 maart Hendrika Bartina, de Boer, en Factorij, Janzen, beiden v. Bat., en Maria Agnes, de Bos, v. Samar. — Te PEKALONGAN 7 febr. Zeenymph, Witsen Elias, en 20 dito Zwarte Zwaan, Stikkel; 7 PANAROEKAN 17 febr. Jansen, Lourens, en te TJILATJAP 13 febr. Hollandia, Wap, alle vier v. Bat. — Te HONG KONG 22 febr. Reijerwaard, Bruglom, v. Singapore, laadt voor Siam; 26 febr. Koning Willem II, Giezen, v. Newport, laadt voor Australië; 2 maart Arend, Hus, v. Samarang (laadt voor Siam); 9 dito Maastroom, Mellema, v. Newcastle; 11 Eva Johanna, van Bochove, v. Rotterdam (laadt voor Havanna), en Amazona, Abbink, v. Amst. — Te AKYAB 4 maart van Oldenbarneveld, Meyboom, v. Rott.; 9 dito Hellevoetsluis, Vos, v. Singapore. — Te SANTANDER vóór 20 april Heliina, Panjer, v. Hamburg. — Te BORDEAUX 25 april Dina Marchina, Engelsman, v. Bremen, en Ondina (st.), Lovius, v. Amsterdam. — Te HAMBURG 27 april Twee Kornelissen, Potjer, van Altona. — Te BREMERHAVEN 25 april Maria, Dijk, van Koningsbergen. — Te LEER 22 april Rembrandt (st.), de Jong, v. Amst. (is 24 dito naar Koningsb. verr.). — Te TRAVERMUNDE 25 april Alida Hendrika, Bleze, v. Sunderland. — Te WARNEMUNDE 24 april Gezina, Blouw, v. Antwerpen. — Te SWINEMUNDE 24 april Minister van Bosse, Sissingh, v. Newport. — Te GOTHENBURG 21 april Alida, Peper, v. Veendam. — Te KOPENHAGEN 24 april Themis, Jonker, en Jantina Fennechima, Tiktak, beiden v. Amst., Maria Laurentia, Kleinlinga, van Antwerpen, Adriana, Paap, van Schiedam, en Wijn Gezina, Bossinga, v. Newcastle.

Te BOMBAY 21 maart Oud-Abbas, Kruijmel, van Newcastle.
Van HONG KONG 18 febr. Almonds, Surle, naar Melbourne; 8 maart Jacob Cats, van der Windt, n. de Gulchenbaai (Australië); 10 dito Jacoba Cornelia, Rosenboom, n. Soerabaja. — Van SINGAPORE 26 febr. Anna Elisabeth, Suyck, n. Muthah; 27 dito Anna

Justina, Sledenburg, n. Hong Kong; 28 Regina, Ingerman, n. Akyab; 8 maart Borplorus, Krulsing, en Everdina Elisabeth, Tönjes, beiden n. Hong Kong, Boreas, Schiedges, n. Macao, en Generaal Michiels, de Wilde, n. Batavia. — Van SAMARANG 2 maart Cornelia, Jaski, n. Soerabaja. — Van SOERABAJA 22 febr. Rabenhaupt, Rühl, n. Tjilatjap; 2 maart Johanna Geertruida, Flens, en Zeepaard, Giljes, beiden n. Nederland. — Van AKYAB 4 maart Juno, Kluin, n. Fal-mouth (met 12,733 m. rijst). — Van TRIEST 23 april Irene, de Vrede, n. Antwerpen. — Van BORDEAUX 25 april Johannes, Steffens, n. Petersburg. Van ROYAN 22 april Prouw Geertje, Bakker, n. Koningsbergen; 24 dito Tekla Johanna, Kroon, n. Petersburg. — Van HAMBURG 27 april Pleterdina Marchina, Klein, n. Memel, en Besje Pronk, Vos, n. Rochefort. Van CUXHAVEN 25 april Catharina Kelsina, Vos, n. Riga. — Van BREMERHAVEN 25 ap. Twee Gebroeders, Albers, n. Amst., en Melkina, Harkema, naar Abo. — Van STRAALSUND 21 april Marchina, Banting, 24 dito Nishea, Mulder, en Leentje Dost, Rasker, alle drie n. Holland. — Van ME-MEL 21 april Stad Steenwijk, Helmers, n. Harlingen. — Van BOMBAY 23 maart Senior, Swart, naar Batavia.

UITGEKLAARD: Van SHANGHAI 9 maart het Deensch schip Acme, naar Holland, met 24,000 ponden thee. — Van CALCUTTA 19 maart Johanna Cornelia, Nicolai, n. Westindie.
Samarang 7 maart. Het Schiedammer schip Laurentius & Emilia, kapit. A. Knappert, den 3 dezer van hier naar Soerabaja vertrokken, is den 5den op Japara Punt verongelukt; de bemanning en passagiers zijn, naar men verneemt, gered.

In de TAFELBAAI (K. de G. H.) binnengelopen 20 februari Pter Gebroeders, Vonck, van Batavia naar Rotterdam.

In de SOND gearriveerd: 24 april Sophia Klasiina, Wolthecker, n. Stettin, en Gezina Jantina, Albers, n. Dantzig, beiden v. Rott., en Catharina, de Groot Bakker, v. Koningsbergen n. Delfshaven; — 25 dito Johanna, Drent, n. Swinemünde, en 26 Eendragt, Douwes, n. Stettin, beiden van Rotterdam.

LAESOE 17 april. Het kofschip Sara Maria, kapit. Oldenburger, in ballast van Harlingen naar Dantzig, is in den nacht van 15 op 16 dezer ten zuiden van het eiland aan den grond geraakt, doch glisteren met assistentie weder afgebragt. [Is den 21 dezer de SOND gepasseerd.]

Engeland.

Te Londen gearriveerd 27 april Eugenie, Jenkins, v. Rotterdam, Agnes, Ward, en Catharina Elisabeth, Pott, beiden v. Harlingen. Te GRAVESEND 27 Persepolis, van Reen, van Landsdons; — verr. 26 Catharina Charlotte, Eisinga, naar Koningsbergen. Te YARMOUTH 25 Zambie, Thompson, v. Medemblik. Te SHIELDS 25 Rambler, Muir, van Schiedam, Charles, Eves, en Maria, Muller, beiden van Rott. Te SWANSEA 24 Geranium, Pearce, en 25 Jave, van Dam, beiden van Amst. Te LIVERPOOL 26 Komest, Dekker, van Amst.; — in lading Croole, Howes, n. Rott. Van RUNCORN vertrokken 24 Elifada, Houghton, naar Dordrecht. Van CARDIFF 24 Busy Bee, Juniper, en van NEWPORT 24 Zeeploeg, Koster, beiden naar Rotterdam. Van GLOUCESTER 25 Elizabeth Helena, Coerkamp, n. Koningsbergen. Van INVERKEITHING 24 Ronsha, Mool, naar Reval. Van NEWCASTLE uitgeklaard 25 Geertje Dijkstra, Penaga, Antje Schuring, Schuring, Apollis, Dik, Philippus Cornelius, Meeter, en Huisma, Meeter, alle vijf n. Petersburg. Sjonka Alida, Hazewinkel, n. Reval, en Gezina, Bartels, n. Hadersleben.

Te Londen gearriveerd 28 april Mentor, Croes, en Pisschard, Gunter, beiden v. Woukum; — uitgeklaard Rosifina, Kars, n. Petersburg, en Martinus Heere, Vermeulen, n. Antwerp. Te ROCHESTER 27 Three Brothers, Hopkins, van Rott. Te YARMOUTH 25 Fox, King, v. Harlingen. Te WARKWORTH 27 Seafower, Chaxton, en te BLYTH 27 Arlette, Cousin, beiden v. Rott. Te HARTLEPOOL 26 Royalist, Wilson, v. Rott.; 27 Adriana Fransela, van Eyk, van Vlissingen. Te SUNDERLAND 27 William, Scott, v. Rott., en Hebe, Brown, v. Dordrecht; — verr. Versteven, Piccardi, naar Singapore. Te SHIELDS 27 Doethea Christina, van Weerden Poelman, van Kampen, Brothers, Hogg, v. Schiedam, St. Andrew's, Hakker, van Middelburg, en Deyon, Shaw, v. Dordrecht; — verr. Scipio en Eden, beiden naar Schiedam. Te SEAHAM 26 Vigilant, Adamson, van Schiedam. Te PORTSMOUTH 27 Friends, Bell, van Rott. Te LIVERPOOL 27 Gebroeders, van Santand; — in lading Komest, Dekker, naar Curaçao; — uitgeklaard 25 Jave, naar Rotterdam, Egberdina Anna, Schuring, en Jonkvrouw Jantje, Menses, beiden n. Nerva. Van POOLE verr. 27 Jersey Packet, den Breems, naar Rott. Van MONTROSE 27 Farmer, Cruikshank, naar Nederland. Van GRANGEMOUTH 27 William & Henry, Betts, naar Rotterdam.

Te KINGSTOWN binnengelopen 25 april Leader, Scarpe, van Runcorn n. Dordrecht (heeft den volgenden dag de reis voortgezet).

Bij PLYMOUTH gearriveerd 26 april Robert, Möller, van St. Domingo naar Amst. — Bij GOUDSTAART 23 april Wilhelmina, van der Sloot, van Newcastle naar Palermo.

Cargalijsien.

Rotterdam.
NEW-ORLEANS, Brilliant, VV. P. Sigsby. — 827 b. Katoen, NHM.

Amsterdam.
SURINAME, Sophia Elisabeth, van der Hoef, — 324 v. Suiker, Vved. J. d'Arripe en Co.; 14 v. dito, C. E. Smit; 50 b. Katoen, Insinger en Co.; 46 v. Suiker, Order.

NEW-YORK, St. Vitus, Middel. — 82 tiernj. en 7 v. Honig, 300 v. Harst, 50 v. Spek en 846 st. Verwhout, Oberman en van Eiten; 50 v. Vleesch, Bieffait en Zn.; 22 v. Koopm., 8 b. Katoen, Kerkhoven en Continho; 50 v. Potasch, Muller en Reeze; 23 v. dito, J. N. Meckman; 5 k. Cigaren, Kreglinger en Co.; 61 v. Asch, 126 b. Tabak, 7 bund. en 5 v. Balein, 50 v. Meel, 50 v. Potasch, 1 k. Kaarten, 1 Doos, 1 k. Membelen en 5008 Pijpstaten, Order. — Voor Rotterdam: 50 v. Potasch, F. VV. C. Blom; 25 v. Parelach, C. L. Hollert en Kolf; 200 k. Verwaren en 6 v. Koopm., Order.

Londen, Diana, Haas. — 650 st. gez. Huiden, Gebr. Cramer; 444 st. dito en 33 b. Wol, Deichmann en vom Rath; 500 st. Huiden en 21 b. Wol, L. Bismitt en Zn.; 17 b. dito, van Reghen en Co.; 120 k. Blik, van den Berg en Co.; 10 v. Talk, N. D. Brandon; 85 v. Cement, en 45 bl. Asphalt, Folkers en Co.; 10 k. Metaal, Z. Kemper; 51 v. Kranten, G. Piche; 115 v. dito, 100 s. Guano, 53 k. Thee, 52 b. Tabak, 25 car. Amandelen, 55 b. Katoen, 30 b. Wijn, 40 v. Cement, 5 k. Rhabarber en 75 b. Gom, Order.

STOCKHOLM, Noord-Holland, Blad. — 3420 stav. en 10 bossen Ijzer, N. en J. van de Stadt.

DROTHEIM, Rastatt, Hassing. — 5235 pl. Koper, 965 waag Viesch, 60 v. Chromaak en 79 t. Traan, Order.

In lading liggende Schepen.

Te Rotterdam:
BATAVIA, mede voor Passagiers, waartoe hetzelfde bijzonder en elegant is ingerigt, het nieuw, extra op de zeilige gebouwd Nederlandsch gekoperd Barkschip Charibon, kapitein W. J. Coers, voerende eenen getaximeerden Scheepdoctor. Adres bij den Reeder P. van Rossem en de Cargadoors Kuypen, van Dam en Smeer.
BATAVIA, mede voor Passagiers, waartoe uitmuntend is ingerigt het Nederlandsch snelzeilend Barkschip Julie, kapitein R. Brem. Adres ten kantoren van de Reeders van Oversee en Co. en de Cargadoors Hudig en Blokhuyzen en Kuypen, van Dam en Smeer, alhier, en de Coningh en Co., te Amsterdam.
BATAVIA, mede voor Passagiers, waartoe hetzelfde uitmuntend is ingerigt het nieuw extra op de zeilige gebouwd en gekoperd Nederl. Barkschip Louis Meijer, kapitein O. Hazewinkel, om half Mei te vertrekken. Adres ten kantoren van Kuypen, van Dam en Smeer en Hudig en Blokhuyzen.
BATAVIA en SOERABAJA, mede bijzonder ingerigt tot den vervoer van eene Familie, het extra snelzeilend Nederl. gekoperd Barkschip Cesar, kapit. A. D. Brinkerink. Adres ten kantoren van Kuypen, van Dam en Smeer en Hudig en Blokhuyzen.
BATAVIA, het Ned. Barkschip Beurs van Rotterdam, kapitein F. de Vos. Adres ten kantoren van Kuypen, van Dam en Smeer en Hudig en Blokhuyzen.
BATAVIA, mede voor Passagiers, waartoe hetzelfde uitmuntend is ingerigt, het extra snelzeilend Nederl. gekoperd Barkschip Rijswijk, kapitein J. R. N. J. Bijl. Adres bij Kuypen, van Dam en Smeer en Hudig en Blokhuyzen.

ANNOUNCING A VERY LARGE